

ДИНАМІКА ТЕНДЕНЦІЙ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НЕЗАЙНЯТОГО ТА ПРАЦЮЮЧОГО НАСЕЛЕННЯ В ПТНЗ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПРОФТЕХ

І.М. Савченко

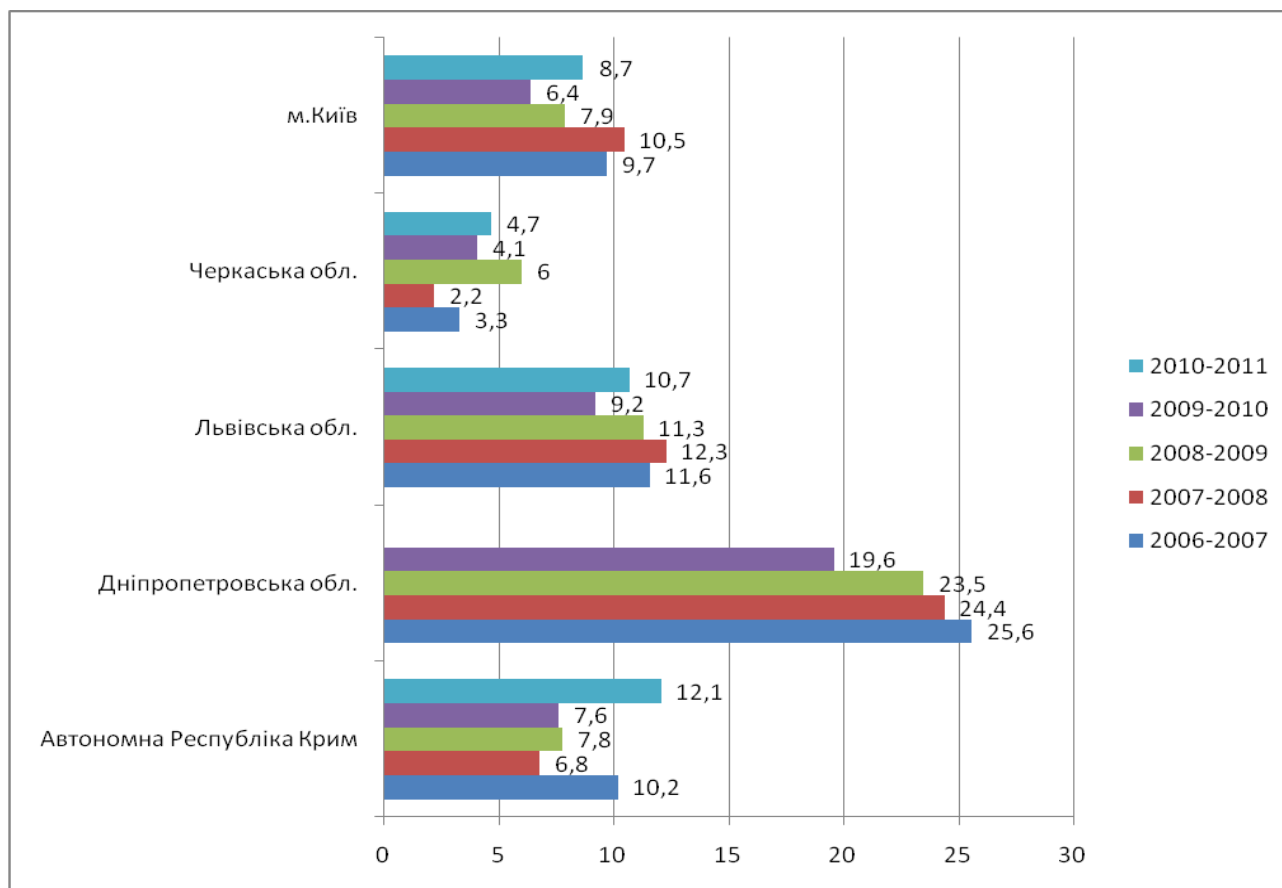
м. Київ, Інститут професійно-технічної освіти НАПН України
savchenko_irina@ukr.net

Сьогодні в глобальному світі, який одночасно є гранично інформатизованим світом, розширене відтворення й використання інформаційних технологій стає одним з основних джерел прогресу. Система професійно-технічної освіти (ПТО) в динамічному освітньому середовищі також адаптується відповідно до вимог інформаційного суспільства. Наслідком цих процесів є впровадження в практику навчально-виховної, виробничої та управлінської діяльності професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ) інформаційно-комунікаційних технологій, які мають широкий спектр свого використання.

Одним з таких інноваційних інструментів на сьогодні, створених для органів управління ПТО, аналогів якого не має ні вища ні загальноосвітня школа, є інформаційно-аналітична система (ІАС) ПРОФТЕХ. Цей програмний продукт створено з метою надати можливість управлінським структурам на національному, регіональному рівні та рівні ПТНЗ отримувати своєчасну оперативну інформацію, необхідну для розробки та прийняття рішень, здійснювати оцінку якості освіти. Система дозволяє здійснювати оперативний моніторинг за індикаторами ефективної діяльності ПТНЗ. Зазначене програмне забезпечення, було спроектовано і розміщено в мережі Інтернет як веб-ресурс (режим доступу: <http://www.proftechinfo.org.ua>), що дозволило працівникам регіональних інформаційно-аналітичних центрів ПТО вносити до нього показники ПТНЗ. Дані в систему вводяться щорічно, часові ряди зберігаються і дозволяють здійснювати відстеження індикаторів у динаміці, отримувати завдяки конструктору звітів оперативну інформацію у візуальній, графічній

формі згідно індивідуальним потребам і запитам користувачів. Завдяки консолідації даних, кожен індикатор має можливість бути представленим і проаналізованими не тільки на рівні ПТНЗ, але й на всеукраїнському, регіональному рівнях та в галузевому розрізі.

З урахуванням проблематики науково-практичної конференції «Науково-методичні основи професійного навчання дорослих в умовах ПТНЗ і виробництва» нами було проаналізовано засобами ІАС ПРОФТЕХ такий індикатор як «Відсоток осіб перепідготовки та підвищення кваліфікації з числа незайнятого та працюючого населення», який дозволяє відстежити тенденції ПТНЗ щодо роботи з дорослим населенням за 5 років на прикладі ПТНЗ пілотних регіонів (Автономної Республіки Крим, Дніпропетровської, Львівської, Черкаської областей та м. Києва), які брали участь в експериментальній апробації системи (рис. 1).

Рис. 1. Тенденція зміни індикатора «Відсоток осіб перепідготовки та підвищення кваліфікації з числа незайнятого та працюючого населення» в пілотних регіонах України

У результаті проведеного моніторингового дослідження засобами ІАС ПРОФТЕХ в динаміці за 5 років нами виявлено тенденцію зниження середнього значення індикатору «Відсоток осіб перепідготовки та підвищення кваліфікації з числа незайнятого та працюючого населення» майже в усіх ПТНЗ пілотних регіонів з 15,1 % до 9,5%. Це пояснюється, на наш погляд, сьогодні тим, що центри Державної служби зайнятості та вищі навчальні заклади II рівня акредитації все більше перебирають на себе функції ПТНЗ щодо підготовки кваліфікованих робітників, перепідготовки та підвищення кваліфікації незайнятого населення. Для ряду ПТНЗ така підготовка начебто стає неперіоритетною та ускладнюється довгими процедурами ліцензування. Практика свідчить, що деякі керівники ПТНЗ за короткотривалості термінів навчання, які на їх думку знижують фундаментальність підготовки і перепідготовки, доволі безініціативно відносяться до такого виду роботи.

Однак результати аналізу показали, що в Дніпропетровській області спостерігається стабільна, сама вища серед пілотних регіонів, тенденція збереження показників цього індикатору (25,6-19,6%). У ПТНЗ Львівської області значення індикатору зберігається в межах 10,7-11,6%. У м. Києві даний індикатор не високий – 3-4%, проте, в останні роки має позитивну динаміку зростання на 4 %. Галузевий аналіз свідчить про те, що кращі показники за цим індикатором спостерігаються в ПТНЗ пілотних регіонів промислового профілю. На відміну від інших регіонів динаміку позитивного зростання демонструють ПТНЗ Автономної Республіки Крим з 10,2% у 2006-2007 рр. до 12,1 % у 2010-2011 рр. та ПТНЗ Черкаської області (з 3,3% до 4,7%). Хотілось би наголосити на тому, що робота, яка здійснюється професійно-технічними навчальними закладами щодо навчання дорослого населення (в основному це безробітні, чи ті хто вирішив змінити професію, підвищити кваліфікацію) є дуже важливою, і на сьогодні, потребує більшої уваги в контексті сучасної людиноцентристської філософії освіти, реалізації парадигми освіти «навчання упродовж життя» та є гарантією забезпечення європейського пріоритету доступності професійної освіти і навчання всім віковим категоріям населення.